

REVISTĂ
LITERARĂ, BELETRISTICĂ ȘI DE DISTRAȚIUNE.

Apare în 1/13 și 15/27
a fie-cărei luni.

Proprietar, editor și redactor responsabil:
George Curteanu.

ABONAMENTULŪ
Pe an 3 fl., pe 1/2 an 1 fl. 50 cr., pe 1/4 an 75 cr.
Pentru România și străinătate: Pe an 7 franci.
Prețul e a se solvi înainte.

Nr. 4.

Bistrița, 15/27 Februarie 1894.

Anul IV.

Mihailu Cogălniceanu.

— Schiță biografică și literară. —

De **Victor Cnișor.**

(Urmare).

În 7 Octombrie 1856, în a șaptea ședință a adunării ad hoc, s'a prezentat de către Cogălniceanu propunerea pentru unirea principatelor, carea s'a și votat de adunare cu excepțiunea a lor 2 voturi. Statornicirea drepturilor politice ale Românilor fu încredințată unei comisii în frunte cu Cogălniceanu și alu cărui raportor era Vasile Malinescu. În 29 Octombrie raportorul ceti rapoartu s'eu asupra punctului privitor la egalitatea înaintea legii, accesibilitatea tuturor Românilor la toate funcțiunile statului, aședarea dréptă a contribuției, supunerea tuturor la conscripția militară. Proiectul a fost modificat prin câteva amendamente și apoi adunarea l'a primită în unanimitate și cu aclamațiune. În ziua de 9 Noiembrie, în a 16-a ședință a adunării, Anastasiu Panu, conșotul de luptă alu lui Cogălniceanu a cetit propunerea locuitorilor clăcași și iobagi, exprimându dorințele țerănimii¹⁾, dar această propunere a stîrnită o furtună în totă România din partea proprietarilor de moși. În 18 Decembrie când raporturile comitetelor proprietarilor, cari luară în desbatere propunerea țeranilor, veniră în discuția întregii adunări ad hoc, marea sală a ședințelor fu încunjurată de miș de proprietari alergați din toate unghiurile Moldovei. Deputații, cari erau pentru o soluțiune favorabilă pentru țerănimie, fură amenințați de către alegătorii lor. Mihailu Cogălniceanu era reprezentant alu proprietarilor mari din județul Dorohoiu. Trei zile a fost încunjurat de omeni veniți anume din acelu ținut, ca s'î închidă gura de a vorbi și s'î lege mâna de a scrie. Î diceau, că misiunea lui din partea proprietarilor nu este s'î

desbată cestiunea țerănescă și s'î o apere, ci s'î le apere moșiile lor și se unescă moșia cea mare — România. Cu lacrimi în ochi trebui el s'î se abțină dela ori-ce soluțiune radicală, se mărgini numai a se uni cu propunerea prezentată de D. Rallet și susținută de Vasile Sturdza și alți partisan ai emancipării țeranilor, care proclama în principiu desființarea răsplătirii prin lucru a pămîntului, ce se da locuitorilor, după aședămintele de astăzi și rezervarea deslegării acestei cestiuni în unu mod radical și după recerințele timpului prezentu unei viitoare adunări legiuitoare.

Adunarea ad hoc a votat nu mai puțin de 10 propuneri referitoare la această cestiune, dar nici una n'a obținut majoritate și așa nu s'a ajuns la nici un rezultat definitiv.¹⁾

Adunările ad hoc se închiseră către sfîrsitul anului 1857. Comisarii puterilor străine rēmaseră în principate până în primăvara anului 1858.

În Iulie se strînse din nou congresul la Paris și în 7/19 Augustu 1858 se subscrise convenția în 50 de articoli pentru reorganizarea principatelor, care apoi în 19/31 Octombrie fiind recunoscută de puterile girante se publică în principate. Fostii caimacani, cari după ridicarea Domnilor de mai înainte administraseră foarte rău țera, eșiră din funcțiune și comisiunile interimale luară mēsurī spre a pune în lucrare legea electorală prevēdută prin convenție.²⁾

¹⁾ E de însemnat, că de pre timpul când s'a pus la ordinea zilei cestia rurală s'a făcut despărțirea în mod definitiv a partidelor: în partidul liberal și conservator, pre când mai înainte erau unioniști și separatiști.

²⁾ Veți Istoria Românilor de A. Tr. Laurianu pag. 643.

¹⁾ Veți partea III. a discursului lui Cogălniceanu în Aca-demie: emanciparea țeranilor pag. 28—48.

Deputații din Moldova, între cari era și Cogălniceanu, în ultimele zile ale lui Decembrie se adunară la Iași. În 5 Ianuarie 1859 fu ales cu unanimitate de Domn al Moldovei colonelul Alesandru Ioan Cuza, care totu atunci fu ales și de adunarea din Bucuresci de Domn al Munteniei. Prin această alegere s'a pusă cea dintâi piatră fundamentală la întemeierea statului român unit. Cu această ocaziune Mihailu Cogălniceanu, deși fusese de părere a se alege un principe din o familie domnitoare străină, în calitate de deputat al camerei legiuitoare din Iași, adresă lui Cuza în numele acelei adunări următoarele cuvinte:

„Constituția de Paris din 7/19 Augustă 1858 ne însemnă o epocă nouă în istoria noastră contemporană și Măria Ta ești chemat să o deschizi. Fii dar omul nepărtinirii. Impacă patimile și urile dintre noi și reintrodu în mijlocul nostru frăția strămoșească“.

„Porți un frumos și scump nume, numele lui Alesandru cel bun“.

„Să trăești ca și dînsul!“

„Să domnești ca și dînsul!“

„Să fii bun ca și dînsul!“

și fă o Dîmne:

„Ca prin dreptatea Europei, prin dezvoltarea instituțiilor noastre naționale și prin sentimentele noastre patriotice, să mai ajungem la acele timpuri glorioase ale neamului nostru, când Alesandru cel bun dădea ambasadurilor împăratului din Bisanză: „România nu are altă ocrotitoră decît pre D-șeu și sabia sa“.

„Fii domn blînd și îndurător mai alesă cătră țeran, cătră acela, cătră care toți domii trecuți au fost nepăsători și răi“.¹⁾

Mihailu Cogălniceanu a fost cel mai luminat consilier al marelui domn Al. I. Cuza, care a fost încarnarea unirii naționale. Numele lui Cuza-Vodă și al ilustrului său sfetnic voru fi pururea nedesluite, pentru-că reformele cele mai însemnate politice, economice și sociale, cari erau în conștiința națională, s'au săvîrșit de amîndoi împreună. Deore-ce capul partidului național-liberal era însuși capul statului — A. I. Cuza, — se înțelege că Cogălniceanu nu a putut fi cap de partid, el a fost precum singur mărturisese cu multă modestie „un luptător sub Cuza“.²⁾

Sub domnia lui Cuza influența lui Cogălniceanu crescă din ce în ce mai multă și pre la mijlocul anului 1860 el veni în capul noului ministeriu, ales de Cuza dintre liberali. Atunci se distinse ca orator puternic și ca om politic foarte abil în cestiunile furtive, la cari se angajase guvernul.

Dorința poporului de a avé un singur domnitor peste ambe principatele se împlini prin alegerea lui Cuza,

care fu recunoscută și de marile puteri europene, dar ministeriile precum și adunările legiuitoare rămaseră separate și numai în aparență legate prin comisiunea centrală. Această dură până la finalul anului 1861.¹⁾ La 24 Ianuarie 1862 se întruniră adunările legiuitoare la Bucuresci și se compuse un singur ministeriu. În locul comisiunii centrale din Focșani se alese un consiliu de stat, care avea să prepare proiectele de legi. Prin această săvîrșiri unirea de multă dorită. Indată după această unire ajunse la putere un ministeriu compus din elemente conservatoare în frunte cu Barbu Catargiu, care era un apărător infocat al proprietății absolute. Aducîndu acestu ministru pre tapetă proiectul votat de comisiunea centrală în privința această, Mihailu Cogălniceanu îi făcu mare opoziție împreună cu alți bărbați amici ai țeranilor și în 2 ședințe din 25 Maiu și 1 Iunie combătă proiectul de sub întrebare prin 2 lungi discursuri, dintre cari fie-care îndeosebi a ținut 4—5 ore. Barbu Catargiu în vehemența sa cualifică discursurile lui Cogălniceanu de o chimera ciudată, paradoxală, o chimera cu capul de porumbiță, făgăduindu multă blîndeță, cu trunchiul de aspica plin de venin și cu coda de șopărlă, învinuindu-l că a stigmatizat proprietatea cu cele mai degradate calumii, că a sanctificat principiile lui Proudhon, care a dîsu că proprietatea e hoție, că a sfîrșit cerîndu cu multă umilnă a se da țeranului, ca un fel de milostenie, pămîntul ce-l cultivă astăzi.²⁾

Cu totă combaterea și opoziția făcută de Cogălniceanu proiectul s'a votat, luându-se astfel din mîna țeranului toate drepturile, n'a fostă însă înaintată spre sancționare Domnului, căci această lege era mîrtă în ziua născerii sale, după-cum recunoscără înșiși autorii ei.

După unirea completă a țerilor surori Cogălniceanu își stabilă domiciliul în Bucuresci. În 11 Octombrie 1863 fu chemat din nou în capul noului ministeriu, ajungîndu la putere partidul liberal. Proiectul de mai sus nu avea sancționarea de lipsă ca să pótă fi promulgat. Cogălniceanu nici nu voia să ceră sancționarea acelu proiect a cărei temelie le-a combătut cu totă energia împreună cu liberalii de ori ce nuanțe în decursu de 16 ani. Pentru dînsul emanciparea țeranilor era idealul, ce la urmărită după unire. A ridica și a întări pre muncitorii câmpurilor, pe aceia, cari ne-au conservat limba și religia și prin urmare naționalitatea noastră, era natural să fie idealul unui om ca Cogălniceanu. Dînsul aștepta numai timpul venit.

(Va urmă.)

¹⁾ Veđi „Adevărul“ dela 30 Iunie 1891 Nrul 871.

²⁾ Veđi discursul d-lui G. G. Tocilescu.

¹⁾ Veđi „Elemente din istoria Românilor“ de A. Tr. Laurianu (1872) pag. 102.

²⁾ Veđi Emanciparea țeranilor pag. 40—41.

B i n e i.

*Când cântecele tale în aerul dulci răsună,
Natura lină tresare cuprinsă de plăceri —
Și soroarele pre frunte-ți depune o cunună
Din rațe împletită, tributul de mângâieri;*

*Zefirul mișcă gingașul în plete undulose
Frumosul-ți părul de aurul țesut cu dalbe flori;*

*Te-ascultă filomola, ce 'n bercuri răcorose
Cu tine emulează cântându în tainici zori: —*

*Te-ascultă și eu, copilă, cu inima, ce 'n valuri
De fericiri înotă, și 'n veci așa sta s'ascultă —
Ah! cântă numai, cântă, tu ângerul plin de daruri,
Căci cântecele tale îni placă atât de multă!*

Onițu.

Jurământul Leoniei.

Romanul de Percy Golding.

Traducere de G. C. Bărnulescu.

I.

— Vină mai apröpe, iubita mea, am ceva de vorbită cu tine.

— Aici-să iubitulă meu tată, — răspunse Leonia Șorley cu voce tremurândă și silindu-se a-și ascunde lacrimile se plecă preste fața palidă, ale cărei trăsuri purtau timbrul morței apropiânde.

Rădele soroelui, ce apunea, luminau odaia, în care se aflau. Ele se jucau cu bucelele avute și brunete ale fetei. Prin ferestra deschisă răsună din pădure cântecul melodios ală unui sturdu.

Ioană Șorley ațintindă spre Leonia o privire tristă, în care se vedeau a fi împreunate iubire și compătimire murmură: — când își va cânta sturdu cântecul de dimineță cu voiu fi trecută la odichna eternă. —

— O, nu vorbi astfelă iubite tată! D-đeu e bun și-ți va mai ține viața; eu n'am pre nime în lume, afară de tine, care se mă iubescă și se-mi porțe de grijă, — bălbăi tinera fată.

— Se va îngriji de tine acela, fără a căru voia nu cade nici ună përu din capul, scutulă lui celă a totă puternicū te va ocroti de rele.

— Cătu sum de obosită, credū, că voiu putē dormi nițelu.

Și cu acestea își închise ochi.

Leonia părăsi fără sgomotū odaia, eși în grădinuță și ascundēndu-și fața în mână dete lacrimeloru cursū liberū. — Ce se va alege de mine, dacă tatălă meu mă va părăsi? — suspină ea și-și aținti ochi spre para roșatică a soroelui, ce apunea după dealuri.

Ventulū de sëră îi adia obrăjii de rose și privirea împrejurimei pacnice vërșă balsamū mângăitorū în inima ei sdrobotită.

Umbrele din ce în ce mai întunecate desceptară pre Leonia din visurile sale și grăbi iarăși în odaiă, de unde i se părea, că auđise glasulă părintelului seu.

— Tu ești, copilă mea? — șopti bătrânulă ridicându-și cu anevoiă capul.

— Da, tată, doresci ceva?

— Dă-mi o înghițatură de vinū, mi-s'a uscată limba.

Dându înderētū Leoniei sticla, din care a beutū, continuă morbosulă cu unū suspinū de ușurare: — mă simțescū ceva mai bine, voescu se vorbescū cu tine. Ședri lângă mine Leonio și dă-mi mâna, lasă-mē se privescū în dulcea ta față și-mi spune, dacă am fostū totdeuna bunū cu tine și că simți-vei lipsa mea, când nu voiu mai fi cu tine?

— D-ta mi-ai fostū tată, mamă și tôte în acēstă lume, — suspină tinera copilă neputēndu-și ascunde durerea. Și numai gândulū, că trebue se te perdū, imi sfășie inima.

— Am cercatū se-ți fiu unū tată bunū. Cu tôte acestea — D-đeu se mă ierte — mă temū, că am comisū o mare nedreptate.

— D-ta tată? — O, nu, nu se pôte!

Elă șopti unele cuvinte, pre carē Leonia nu le înțelese și apoi continuă vorbindū mai multū pentru sine, decătū tinerei copile, care îi strîngea mâna cu frăgeđime — Da, da am voitū a te creșce ca pre o damă, dar —

Iarăși i se încrucișară gândurile și mânilă cu mișcări grăbite proprie muribunđilorū prindea ascernutulū.

— Ai avutu se mă însărcinezi cu ceva iubite tată? Voiu împlini bucurosă ori-ce.

— Ba, unica mea dorință este, că după ce mă voiu fi depărtatū dintre cei vii, acēstă casuță se o privesci de a ta. Totū ce rămâne de mine, este alū tēu, nu-i multū, dar de ajunsū, pentru a te putē scuti de lipsă.

Lacrimă ferbinți îi acoperiau mânilă reci.

Elū nu băgă de sēmă la acēsta și continuă vorbindū totū cu sine: — Sē i-o spunū, ar putē se desprețuescā amintirea mea și nu așa afla odichnă nici în mormēntū, când ea ar face acēsta; cu tôte că —

Se opri repede și-și pironi o privire rugătore asupra tinerei copile, care cu gingașă-i mână i stergea fruntea de sudori și buzele i le adăpa cu vinū. Deodată strigă cu tonū înaltū: „pre linia ferată! aici! Semnalulū — pericolū — mântuitū!“

— Fantasēză — cugetă Leonia, — și crede, că conduce trenulū. Sërmanulă tată, cătu de mândru-i elū pre

mașina lui, câtă de frumosă o împodobia la onomastica mea totdeauna, cu care ocaziune trebuia să călătoresc cu dînsul. Fericite vremi erau acelea! Mi se pare că vedu și acum armariul de lângă lada cu cărbuni, în care îmi păstram jucăriile și pre bătrânul focariu Iacobu, pre care-lu sgădăream totdeauna, dîcîndu-i se închidă ochii, în care timpu îi băgam în gură în loca de pomite cărbuni.

Glasul părintelui ei o desceptă din visurile sale copilăresci. Bătrânul se ridică și strigă: — Lasă fumulu afară, Iacobe! Eu saru josu! Bravo! mântuită — mântuită! — apoi se cufundă iarăși fără putere între perini și numai buzele, ce tremurau încetu arătau, că în corpulu ce zăcea fără mișcare mai este viață.

Suspinele Leoniei, ce pre lângă totă voința nu le putea împedeca atraseră atențiunea bătrânului și între umbrele morții se mai ridică încă odată; întinse unu degetu ca și cum ar voi se arete ceva și bălbăi: „Acolo!“ — apoi suspină odată profundu și trecură tôte. Secretulă, ce-lu apăsa atătu de multu, l-a dusu cu sine în mormentu.

II.

— Plănsulă nu-ți folosese nimicū, ba din contră îți pôte strica dragălașiloră tei ochi, iubita mea — i dîse o femeia bătrână punendu-și lucrulă de o parte și căutându la dînsa cu îngrijire.

— Nu potă, Margaretă — suspină Leonia, — viața fără dînsulă îmi pare atătu de tristă și deșertă. Când vedu scaunulă, pre care ședea dînsulă mai cu plăcere nu mă potu împăca cu acea, că dînsulă nu va mai ședé pre acela, de altădată îmi pare că-lu vedu ședendu pre acela zimbîndu-mi pretinsece după datina lui.

— Așa-i, dar cugetă, că esei tinăra, lumea îți stă deschisă și-ți vei afla prieteni.

— Dar nici unulă nu se va îngriji de mine ca dînsulă. Pentru elă nu era nici unu sacrificiu prea mare, când era vorba de mine — suspină tinăra copilă. Meditându continuă: — Gândescū, Margaretă, că pentru mine ar fi mai bine, dacă m'aș folosi de cunoștințele căștigate, dar hotărîrea de a părăsi casa, în care mi-am petrecutu timpulă prunciei mă sfășie amară. Ce va fi de vechia mea locuință, pre care tată-meu a iubit-o atătu de multă?

— Plăc-ți-ar să iau eu grija asupra ei?

— Dar puté-te-ai tu hotărî a-ți părăsi colibuța ta?

— Pentru tine copilă da. Veđi că eu te consideru ca și cum ai fi a mea. Nu te-am purtatū pre brațe când ai fostū mică? Și acum să te părăsescū, când a-i rămasū singură în lume?

— Dar ce ai face cu mobilele ce le ai?

— Le voi aduce cu mine și le voi aședă în odaia părintelui tēu.

Înțelegerea a fostū făcută și după puține dîle Margaretă Dawson să și mută. Leonia însă cercă să-și caute unu locū în lumea, ce o cunoșcea atătu de puțină.

Era o dî caldă de Iuniu, când Leonia, ținându în mână mai multe epistole, privia visătoare preste câmpia, ce se întindea înaintea ei.

— Trebuie să me hotărescū a părăsi Dovedale? — murmură dînsa, căutându când la ceriulă albastru, când la riulă, ce șerpuia printre semănăturile, ce erau în ajunulă cocerei.

Glasurele voioșe ale copiiloră, ce se jocau, străbătură la urechile ei, dar neluându în sēmă ostenela, ce o cuprindea totū mai tare, desfăcū epistolele și cetindu-le pre rēndu una după alta le puse la o parte; cea de pe urmă i se părū de interesū mai mare.

— Tonulă amicabilū ală acestei scrisori îmi place, celelalte suntū aproape vătămătoare, — vorbi Leonia cetindū încă odată biletulă de hârtie rosa și împodobitū cu firma nobilitară; — trebuie să mă grăbescū — continuă ea întorcându-se cătră ușă. Contesa scrie, că voesce se vorbescă cu mine încă astădî. Ore unde-i Margaretă? În casu, de ar veni contesa, trebuie se fiă cineva aici până me voiu îmbrăca; în aceste vestminte nu me potū prezenta.

Pe urmă intră Margaretă cu o corfă mare în mână, pre care punendu-o josū și făcendu-și răcōre cu năframa dela grumađū eselamă cu mirare: — Pentru D-đeu, ce-i?

— Ce se fiă Margaretă? În totu minutulă pôte sosî aici o damă nobilă: veđi aici e epistola, pre care o-am primitū dimpreună cu altele, precând tu nu erai de față.

— Și chiar astădî, când încă n-am curățitū prafulă din odaia de locuită. — Gătesce-te iute până când voiu face aici ordine.

Buna bătrână era așa de confusă, încātu curățitulă mergea fōrte anevoiă.

— D-đeule îndurate, ea e aici! — strigă Margaretă și inspăimentată în locu se stergă mobilele își sterse obrazulă, așa că acela și cu deosebire nasulă deveni peștriță ca o blană de tigrū.

Grăbi la ușă și totū făcendu la închinățiunî și pre-lângă acea ținându totū în mână stergătorulă de prafū vorbi într'unu tonū de celū mai profundū respectū: — Aveți bunătatea a intra înlăuntru, contesă, domnișōra Șorley încă va veni îndată-ce își va schimbă vestmintele.

— O, tu nătăntōcă bețrână! — gândi Leonia, în timpū ce dînsa își întepenî cravata albă ca unu broșū și-și neteđi pērulă brunetū întunecatū.

Preste câteva minute Leonia se închină cu grația-i obicinuită înaintea înaltei dame, a cărei esteriorū nobilū și toaletă elegantă nu făcură impresiune deosebită asupra sermanei copile.

Contesa Deveral era o femeia frumōsă căm de 40 ani. Trăsurile ei clasice erau de o nobleță rară.

Ea response închinățiunei Leoniei cu o clătinare ușōră de capū și i dîse într'unu tonū blāndū: — D-ta esei mai tinăra, decâtū cum presupuneām. Avut-ai vre-o perdere acum de curēndū?

Ochii brunei ai copilei se împlură de lacrimi și într'ună tonă sfinșită respunse: — Da, contesă, o pierdere nereparabilă, am pierdut pe bunul meu tată.

— Dar mamă ai?

— Ba, nici nu am cunoscut-o, după câtă știu a murit la nașterea mea.

— Sermană copilă, câtă de nefericită trebuie să te simțesci! D-ta îți convii și crezi că și d-ta nu vei avea nimic în contra; o temere am: ești foarte tinără și — adăugându contesa în sine — foarte drăgălașă, dar fiul meu nu-i acasă și așa nu va veni în pericol de a se înamora de d-ta.

— Me simțesc mai bătrână, decât cum sum în adevăr, deorece supărarea și-a aruncat umbrele asupra tinereții mele, — respunse Leonia ațintindu-și privirea serioasă a ochilor săi vizitorului asupra contesei și prin această împrăștiindă toate temerile acesteia.

Înainte de ce s'a depărtat contesa, mai adăugă: — Crezi că te vei pute obișnui cu viața din Londonă? Află, că acolo nu sunt pomii și câmpurile cu sămănături, Totul e monoton în acea mare de case.

— Cu toate aceste cred, că voi fi mulțumită, contesă; căci însuși Dovedale, acest mic paradis în timpul de erno și deșertu și tristă.

— Ai dreptate, răspunse contesa și părăsi grădina.

Apoi urcându-se în trăsură, murmură în sine: — Fața ei me-a atras, sper, că nu va fi lucru neînțeleptesc de a o fi angajat; voita-și fi se nu fiă așa frumoasă, dar — urma va alege.

Leonia observându pre bețrana Margareta cum se închina și făcea la plocone după trăsura, ce se depărta, începă se ridă.

— E o adevărată priveliște mângăitoare a vedea o atare damă de conversațiune pentru unica ei fiică.

— Acesta e un noroc neașteptat! Cine știe, dacă nu vei fi și tu orecând contesa. Ești destul de frumoasă pentru a pute fi și regină.

— O, tu bătrână bună, nu vezi în mine nici un defect! — răspunse Leonia sărutându cu frăgețime amabila-i față.

— Când vei pleca, copilă?

— În săptămăna venitoare. Trebuie să me grăbesc a-mi pune toate în rânduială. Ce mândru ar fi scumpul meu părinte de-ași vedea odorul său ca damă de conversațiune lângă o damă nobilă!

— Asta nu-i mai mult, decât merit, — dișe Margareta cu convicțiune. — Unde ești tu, răspundesi rață de lumină, cine se află în societatea ta, acela trebuie să se țină foarte fericit! (Va urma).

Răsbunare (vendetta) corsicană.

— Noveletă franceză de I. G. comunicată de Camilă B. . .

(Fine).

— Mă temeam de vre-o indiscrețiune, care ar fi putut îndemna pre inamicul meu ca să se ferescă. Eu mi-am falsificat chiar și numele. Eu nu sum Marco Leone Arsato, ci Giul' Orazio Maleverde.

Chilina păli.

— Tu spui adevărul. Ai judecat bine. Tatăl meu e pretinul aceluia, pre care-l cauți tu. Tu nu ești în siguranță aci. Depărtează-te de aici; uită-mă!

— Tu i știi numele? strigă Orazio ridicându-se infuriat, fără să observe agitația în care se afla Chilina.

— Nu; tatăl a vorbit despre acest omor și s'a declarat de amic al criminalului, dar nu l'a numit. Rămăi cu bine și ea îl părăsi fugind.

Maleverde se întorse cu pași lini spre casă. Chilina ajunsese deja înaintea lui acolo. Machinal începă el să examineze armele ce erau atârinate pre părete, care reprezentau totu soiul de puscă, săbi și pumnale. Chilina se sculase și se rădăimase într'ună unghiu ală odăi. Orazio voia să se apropie de ea, când fu chemată afară de Giacobbi. Ea tresări și nu se mișcă, până-ce tatăl ei se ivi pre pragul uși.

— Trebuie să mă depărtez, dișe el. Insoțesc-mă! Am să-ți dau unele instrucțiuni, pentru timpul câtă voi fi absent. Chilina trebui să-l urmeze.

Orazio continuă cu esaminația armelor. În unghiu, unde stătuse Chilina, zăcea pre podină ună stiletă fără țecă. Maleverde îl ridică cu indiferență, dar deodată își deschise ochii mari. Pre tăiș erau încrustate cuvintele „Marco Leone Maleverde“.

El era fără îndoie în casa ucigașului tatălui său.

— Am mâncat din pânea lui și am dormit sub coperișul său își dișe Orazio, pentru de a înăbuși vócea, care îl soma la datorința lui de răsbunător. El nu cuteza să-și dișă: Iubesc pre fiica lui! Și totuși era așa și amorul era mai puternic ca ura.

Voia să móră! Dar ucigașul se va pute apoi bucura nepedepsit de prezența Chilinei și fruntea lui se va însenina prin curatele sărutări ale virginei. Nu! el voia să aibă o altă răsbunare și a o face îndoie de simțită, prin fericirea lui proprie.

Chilina se întorse cu pași grăbiți și zări îndată în mâna iubitelui ei arma acuzătoare. Ea își acoperi acum fața cu amândouă mâinile și își suprimă strigarea de spaimă, care era să-i scape.

Giul' Orazio se apropie de ea și-i detrage cu putere lină mâinile de pre față. Ea plângea, — îl plângea pre el, pre sine și pre amândoi părinții lor!

— Chilină, dișe el cu serioșitate, mă iubesc tu pre mine?

— Te iubesc! răspunse ea cu o exclamare spontană, deschidându-și puternic mândrii ei ochi, în cart mai selipia încă lacrima din urmă.

— Voiu cruță pre tatălă tău; amorulă tău a învinsă! Sângele dintre noi s'a spălată prin lacrimile tale. Ascultă-mă! Voesci tu să fi pentru totdeuna a mea? Voesci tu să fugi cu mine? Ne vomă duce în Sardinia și tu vei fi soția mea!

— O voescă!

Elă o îmbrățișă și prima sărutare sigilă legătura loră. O oră după aceea ei erau deja departe.

La reîntôrcerea sa Giacobbi află totă: numele ôspelui sêu — seducerea ficei sale! Copila lui, uniculă amoră ală inimei sale sêlbatică, Chilina lui îlă părăsise! O durere neesprimabilă cuprinse sufletulă sêu, pre care numele seducătorului o măriă până la amăriciune și aprinse o ură nestînsă în contra amênduorî fugarî: ficeă nedemnă! care capitulăză înaintea familiei inimice; ea nu mai e din sângele meu! môrte și blăstêmă asupra ei! Elă se repeđi asupra soției sale, o maltrată cu lovituri și înjurăturî. Turbată de mânie își bătea capulă de grindile scunde ale odăiei și străpungea cu lovituri de stiletă patulă Chilnei, ca și când ar fi căutată inima ei. Cuprînsă de friguri elă prinse tôte câte fuseseră ale copilei și le aruncă în focă, ca să le mistuăscă, acelea ce până acum fuseseră vieța lui, iar acum i escitau numai desperarea.

Dar era acum trêba, să ajungă pre fugari, să-i pedepsă și să-și rêsborne! Elă flueră cânelui seu Majo și-lă făcu să mirôse la patulă Chilinei.

Zăvodulă respiră aerulă, alergă de vre-o câte-va ori în jurulă casei, dete apoi semne de nelinisece și în curêndă află urma fugariloră, însoțită de stăpânulă seu.

Fugari se îndreptaseră spre sudulă insulei, de unde cu ajutorulă pescariloră corsicanî puteau ajunge curêndă la Sardinia, unde ei se așteptau la libertate, fericire și amoră. Ei străbătură prin pădure și își îndreptară tótă nôptea pașii loră după stéua loră polară, până când în amurgulă țilei se opriră obosiți și adormiră umêră la umêră, cu brațele prinse, linisciți și tari în curățenia sufletului loră, care până acuma nu cunoscuse decâtă amorulă loră.

Dintr'odată Chilina se deșteptă prin ună lătratu din depărtare. Ea ascultă cu grôză. Ea nu se înșelase, fusese lătrătura lui Majo. Tatălă era pre urma loră. Ea deșteptă și pre Orazio și își grăbiră fuga loră. Obosiți cu picioarele sângerate, deasupra loră arșița sôrelui, ei nu mai puteau înaintă atâtă de repede și lătratulă se apropia totă mai multă. O prăpastie adêncă se deschide înaintea loră — ei erau perduți!

Chilina strigă puternic și chemă pre iubitulă ei, care pentru ca să întimpine pericolulă amenințatoră, prinse cu putere patulă carabinei sale; curmedîșu preste prăpastie căduse ună bradă, formândă o punte preste

abisă; ca la șapte metri lungime erau a se percurge preste acestă trunchiu, ce se mișca... Dar ôre nu trecuse elă pre o grindă arđendă prin mijloculă flacăriloră avêndă pre Chilina de gâtă?

Elă o prinse în brațe, se avêntă pre trunchiu, acesta trosni, lemnulă putredă se rupse, copaciulă căđu — dar Orazio ajunse la capêtulă celalaltă, pre marginea prăpastiei.

Elă străbătă prin tufișulă în distanță la care nu putea ajunge glonțulă. Acolo simțîndu-se în siguranță, se aședă cu Chilina pre care încă totă o mai ținea în brațe, josă pre iarbă. Brava copilă nu tremurase; nu era ea ôre la inima lui?

O strigare puternică și sêlbatică îi însciîntă despre desamăgirea lui Giacobbi, care se vedă acum oprită prin prăpastie. Ar fi trebuită se facă ună mare încungiură, pentru ca să o ocolăscă. Chilina își aduse aminte, că platonulă pre care se aflau era accesibilă numai dintr'ô parte — dar acum nu scia, că din care parte. Era de lipsă să caute acelu punctă și se ajungă acolo înaintea tatălui. Ei porniră deci iarăși în calea loră nesfîrșită.

Vêntulă Tramontana se ridică, care mâna norii înaintea sa pre orizontă spre sud-ostă, pentru ca apoi se trecă într'ună orcană, care încovoia arborii. Buzele lui Giacobbi se încrețiră prin ună surisă sêlbatică — rês-bunarea era în mânilă lui. Elă nu putea să mai ajungă pre fugari, nici să mai ajungă la timpă ca să le închiđă calea; dar elă avea ună aliată și mai sprintenă.

Iute adună elă uscături răsînoșe, le aprinse și le aruncă pre marginea prăpastiei în tufișulă resuscătă de canicule, care luă focă momentană, întîndêndu-și flacările cu o iutélă enormă și prefăcêndă în câte-va minute pădurea într'ô mare de flacări.

Claritatea țilei aducea cu sine, ca flacările să nu se pôta vedé, dar fumulă celă grosă descoperi fugariloră pericolulă ce se apropia. Ei începură se fugă și fugeau, încâtă petece din vestmintele loră rămăneau acățate de tufișulă desă. Chilina se împedecă de o scorbură, căđu, se ridică éraš și căđu din nou; cu piciorulă ei scrîntită nu mai putea merge.

— Mântuesce-te! esclamá ea.

Dar Orazio să întôrse la ea și iarăși o ridică în brațele sale și d'abia respirândă, își continuă drumulă. Dar vai! cerculă înflăcărata se întindea totă mai multă și puterile îlă părăsiau.

— Lasă-mă aici! să rugă curagiôsa copilă; mântuesce-te pre tine! Tu îți sacrifici vieța, fără ca să mă poți mântui!

Elă nu răspunse nimic, pentru ca să-și păstreze respirarea, o strînse însé mai tare jurându-și în sine, de a o mântui, sêu a perî împreună cu ea.

Deodată se opri; flacările se ridicau înaintea loră. Elă se întôrse, voindă să fugă de focă. Unde e eșirea? Nu o scie. Elă iubescă, e reubită și nu vrea să môră.

Ca și o căprioară rănită elu își iușese fuga sa mai departe. Focul îi urmăză pre picioră — elu aude trăsnetul lemnăriei ce se aprinde în dosul lui — fumulu ce premerge focului ilu ajunge. In fine vede marginea tufșului; încă o ultimă sfortăre și ei suntă scăpați.

Dar Orazio sē dă inapoi, ca și trăsniță. Acea margine e păretele de granitū, ce se ridică de-asupra văii.

Totulū s'a finitū! Trebuie sē mōră!

A muri în flōrea tinereții, la culmea amorului!

Deja brăulū de focu care-i încunjurā se îngustēzā și suflarea înadușitōre îi ajunge. Ei stau în fumū întunecatū, despicațū de fulgere îngrozitōre!

Chilina iarăși s'au ridicatū. Ea se rađimā cu mânăle pre umeriī iubitului ei și îi șoptesce, ochi în ochi buze pre buze:

— Leagănū alū amorului, foculū e patulū nopțialū și mormentulū lui! Nu-ți parā rău de viēță — te iubescū!

Flacările îi cuprinde în vultōrea lorū și prin o ultimā sărutare își dau sufletulū.

Diverse.

Promovare. In 10 a l. c. n. a mai fostū promovāți de cătrā universitatea din Clușiu d-lū Mihailū Popū, la *gradulū de doctorū în medicină* și d-lū Ladislau Giurko, la *gradulū de doctorū în drepturi*.

Invitare la „Balulū românū“, care se va aranjā din partea inteligentei române din Gherla și juru în favorulū bisericilorū gr.-cat. din Gherla și Iclodulū-mare la 1 Martie 1894 st. n. în sala hotelului celū mare din Gherla. Inceputulū la 8 ore sēra. Pentru comitetulū aranjatorū: Augustū Munteanū, adv. și propriet., ca președinte; Alesandru Lemenyi, protopopū, ca cassarū; Iositū Onciu, preotū, ca secretarū. Prețulū intrārei: 1 fl. 50 cr. de persōnā, în familie dela 2 persōne în susū tōtā persōnā 1 fl. Galeria 1 fl. 50 cr. Bilete de intrare numai pre lângā arătarea acestui invitātorū se potā procura la tipografa „Aurora“, iar sēra la cassā. Inainte de pausā 12 tineri dela universitatea din Clușiu vorū juca în costume naționale „Călușerulū“ și „Bătuta“. Suprasolvirile și ofertele marinimōse, cari suntū a se adresā M. O. D. Alesandru Lemenyi, protopopulū Gherlei, pre lângā mulțumitā se vorū euita pre cale diaristicā.

Invitare la balulū ce se va aranja la 3 Martie st. n. 1894 în Năsēudū, în sala de gimnasticā dela gimnasiu. Venitulū curatū este destinatū în favorulū fondului scolarilorū lipsiți în casū de morbū. Prețulū de intrare: pentru o persōnā 1 fl., pentru o persōnā în familie 80 cr. Inceputulū la 8 ore sēra. Comitetulū aranjatororū.

Hymen. D-lū Ioanū Rusū și d-șōra Maria Zimveliu și vorū sērbā cununia lorū la 4 Martie 1894 st. n. în biserica gr.-cat. din Zagra la 3 ore d. a.

Necrologū. Ioanū F. Negruțiu, prof. prep., ca soțū, Ioniță, Emilū, Silvia, Niculiță și Veturia, ca fiī și fiice în numele lorū și a numēroșilorū consāngeni, cu inima plină de durere anunță, cumcā preaiubita și neuitata soțīā, mamā, norā, nepōtā, sorā, cumnatā și mătușā *Leontina F. Negruțiu* nāsc. *Christianū*, învățatōre pensionatā, dupā unū morbū greu, provēdută cu Sf. Sa-

cramente ale muribunđilorū în 10 Februarie a. c. la 2 ore d. a. și-a datū nobilulū sufletū în mânăle Creatorului în anulū alū 32-lea alū etățiri și alū 14-lea alū fericitei căsătorii. Rēmāșilele pāmēntesce s'au aședatū spre vecrnicā odihnā în cimiteriulū comunū gr.-cat. din Blășiū Lunī în 12 Februarie a. c. la 2¹/₂ ore d. a. In veci pomenirea ei.

Unū opū strălucitū despre economiā și grădinăritū. Catalogulū din anulū acesta alū firmei Edmund Mauthner, negoțū de semințe din Budapesta, pōte fi numitū o lucrare strălucitā, deōre-ce conține 90 ilustraționū în colorī cu explicaționē necesare. Șefulū acestei firme a fostū vara trecutā în America și a studiatū manipularea firmelorū de acolo și s'a convinsū că și la noi este de folosū practicū, ca publicului sē i se prezenteze produsele în icōne, chipuri fidele după naturā. Acestū catalogū e chematū a produce, în ce privesce descrierea plantelorū, mari schimbări. Cunōsemū atâtea plante, dorimū sē le avemū, nu le scimū numirea și de aceea nu le putemū procurā. După catalogū, pre basa ilustraționilorū fidele după naturā, se potū cunōsce fōrte bine plantele se pōte sci numele și ceti descrierea lorū. Firma de semințe Edmundū Mauthner trimite tuturorū doritorilorū acestū catalogū gratisū.

Deslegarea logogrifului din Nrulū 1 a revistei nōstre e următōrea:

Artemiu
Pitpalac
Achilles
Corneille
Ulric
Riu de mori
Goliat
Euristeu
Porumb
Epaminonda
Tacit
Rubin
Istria
Luceafēr
Erie
Romul
Egoisti
Mars
Andalusia
Nicolajev

Inițialele: Apa curge petrile rēmānū; finalele: Vasile Ranta Butiescu.

Bine o a deslegatū: d-lū Nicolae Onciu, din Uzdinū.

POSTA REDACȚIUNEI.

D-lui Luca. Nu Vē putemū împlini dorința. Indreptați-Vē la tipografia „Aurora“ în Gherla.

Se aduce la cunoscința publicului românū, că tinerulū Pavelū Beșuanū din Bistriță făcēndū inaintea comisiunei oficiului de edile din Clușiu esamenulū de întreprindētorū de clădirī, este în pozițīā a putē efectui orī-ce lucruri, ce aparținū acestei măestrii precum clădirī nouē, reparaturī, pregătirea de planuri și preliminarē de spese etc. Se recomāndā deci publicului spre sprijinire.

Pilulele pentru curățirea sângelui

mai nainte numite „Pilulele universale“ ale lui

I. P S E R H O F E R

merită cu totu dreptul numirea din urmă, deore-ce în faptă sunt foarte multe bôle, la cari aceste pilule au probatut efectul lor escelentiu.

De mai multe decenii sunt aceste pilule lățite și puține familii se voru afla la cari aru lipsi o mică provisiune din acestu medicamentu de casă escelentiu.

S'au recomandat și se recomandă de cătră multii medici aceste pilule ca medicamentu de casă, cu deosebire în contra tuturor suferințelor, ce provin în urma relei mistuirii și constipații precum: **perturbarea în circulațiunea feriei, suferința de ficat, slăbirea mațelor, colica cu vânturi, congestiunea la creeri hămorrhoid** (vina de aur) și c. l.

Prin proprietatea lor purificătoare de sânge au cu deosebire bunu efectu asupra **anemiei** și asupra bôleloru ce isvorescu din această, precum: **gălbinare, dureri de capu nervose** ș. a. m. Aceste pilule purificătoare de sânge lucrăză așa de ușor, încăt nu pricinuescu nici cele mai mici dureri și pentru aceea le pôte folosi și cele mai slăbite persone chiar și copii fără nici o temere.

Aceste pilule purificătoare de sânge se prepară veritabile singuru numai în farmacia „zum gold. Reichsapfel“ a lui I. Pserhofer Singerstrasse Nr. 15 la Viena și costă o cutiă cu 15 pilule 21 cr. v. a. Unu solu cu 6 cutii costă 1 fl. 5 cr., trimițendu-se nefrancat cu rambursă 1 fl. 10 cr. Dacă se trimite suma banilor înainte, costă unu solu cu pilule 1 fl. 25 cr. inclusive francare. 2 suluri 2 fl. 30 cr., 3 suluri 3 fl. 35 cr., 4 suluri 4 fl. 40 cr., 5 suluri 5 fl. 20 cr., 10 suluri 9 fl. 20 cr. Mai puțin de unu solu nu se pôte espedă.

N. B. În urma lățirii lor celei mari, se imiteză aceste pilule sub diferite forme și numiri, de aceea se face rugarea a cere anume „**Pilule purificătoare de sânge** ale lui **I. Pserhofer** și numai acelea sunt **veritabile**, a căroru instrucțiune pentru folosire este provădută cu iscălitură **I. Pserhofer** și cari pörtă pe capaculu cutiei totu aceeași iscălitură în colóre roșă.

Dintre nenumeratele scrisori, prin cari consunții acestor pilule mulțamescu pentru redobândirea sănătății după cele mai varii și grele bôle, lăsamu se urmeze aci puține numai, cu observarea, că ori-cine a întrebuințat odată aceste pilule, le recomandă mai departe.

Köln, 30 Aprilie 1893.

Stim. D-le Pserhofer! Binevoese de a-mi trimite erăși 15 suluri din escelentele D-Tale piluri pentru curățirea sângelui cu rambursă postală. Căuac stă ocașie Vê adnu mulțamirile mele pentru efectulu de minune alu pilulor D-tale. Cu distinsă stimă,
Franz Pavlistik, Köln, Lindenthal.

Hrasche lângă Plodnic 12 Sept. 1887.

Stim. D-le! A fostu voiața lui D-șeu că pilulele D-v. au ajuns în mâinile mele, și rezultatulu dela acestea iu atribui D-v. Mă recisem în patulu de leușia astelu încat nu mai puteam lucra și ași fi siguru deja mort, decă nu m'ar fi scăpatu minunatele D-v. pilule. D-șeu se vê binecuvinteze de mui de ori. Am confiența, că pilulele D-v. m'ê voru face de totu sănătoșă, așa precum a folositu și atora.
Theresia Kuffic.

Wiener-Neustadt 9 Dec. 1887.

Stim. D-le! În numele mătușei mele de 60 ani își exprimă cea mai călduroșă mulțamire. Dênsa a suferit 5 ani de cataru la stomacu cronic și de apă. Vieta i era unu chin și se credea deja de perdută. Prin întemplantare a

Liquer din plante de Alpi

dela **W. Ottm. Bernhard** din Lindau în contra tuturor greutăților la stomach. O buteliă 2 fl. 60 cr., o jumătate buteliă 1 fl. 40 cr.

Ca veritabile sunt a se privi numai acele pilule, a căroru instrucțiune este provădută cu iscălitura I. P S E R H O F E R și cari pörtă pe capaculu flă-cărei cutii totu aceeași iscălitură în colóre roșă.

Susamintitele specialități se află și în Budapesta la farmacistulu I. von Török, Königsgasse 12.

4-12

Alifă americană, celu mai bunu mijlocu în contra tuturor suferințelor reumatice: durerilor la șira spinării, junghiuri, ischiasu, migrenă, dureri nervose de dinți, dureri de capu, junghiuri la urechi etc. 1 fl. 20 cr.

Esență pentru ochi, și conservarea vederei, în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr. de **Dr. Romershausen** pentru întărirea și conservarea vederei, în flacone originale à 2 fl. 50 cr. și 1 fl. 50 cr.

Minunatul balsam englezesc o sticlă 50 cr.

Prafuri în contra tusei, Fiakerpulver în contra catarului, răgu-Franzbranntwein cu seu fără sare o sticlă 70 cr. [eată 60 cr.

Balsam contra degerăturii de **I. Pserhofer**, de multu ani recunoscutu ca celu mai siguru remediu contra suferințelor de degerătură de totu felulu, precum și spre vindecarea ranelor forte învechite, 1 borcanu 40 cr., cu trimiterea francată 65 cr.

Helso seu Gesundheitssalz unu remediu escelentiu în contra catarului, suferințelor la stomach, în genere în contra tuturor suferințelor ce provin dela mistuirea neregulată, unu pachetu 1 fl.

Balsam în contra gușilor mijlocu probatut în contra umflăturii la gât, unu flaconu 40 cr. cu trimiterea francată 65 cr.

Esență de vieță (Picăturile din Praga) în contra stomaculu stricatu, mistuirei rele, greutăți de totu felulu, unu medicamentu de casă escelentiu, 1 flaconu 22 cr. 12 flacone 2 fl.

Prafuri în contra asudării picioarelor. Acestu prafu delătură și mirosulu neplăcutu, conservăză încălțăminte și este probatut ca nesticăcioșe. Prețulu unei cutii 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Suculu-Switzwegerich, unu medicamentu de casă forte curățătoșe. Tusei spagmodice etc. 1 sticlă 50 cr. 2 sticlele dimpreună cu trimiterea franco 1 fl. 50 cr.

Pomada Tannochinin de **I. Pserhofer**, de unu lungu și rădușu anu recunoscută de medicu ca celu mai bunu mijlocu pentru creșterea părulu. Unu borcanu elegantu ajustat 2 fl.

Plastru universalu, de prof. **Stuedel**, la rane din lovitură și împunsu, la totu felulu de bube rele și la umflături învechite, ce se spargu periodicu la picioare, la degetu, la rânile și aprinderile de țite și la multe alte suferințe de acestu soi s'a probatut de multe ori. Unu borcanu 50 cr., cu trimiterea francată 75 cr.

Sare universală purgativă, de **W. Bullrich**. Unu medicamentu de casă escelentiu, contra tuturor urmărilor digestiunei stricate, precum: durere de capu, amețelă, căcei la stomach, acrelă în gât, suferințe hamoridale, constipațiune etc. Unu pachetu 1 fl.

Afară de preparatele aci amintite se mai află tôte speciile farmaceutice indigene și streine, anunțate prin tôte ziarele austro-ungare și la casă, când unele din aceste speci nu s'ar afla în depositu se voru procura la cerere promptu și ieftinu.

Trimiterile prin poștă se efectueză iute, decă se trimite prețulu înainte, comande mai mari și cu rambursă a prețulu.

I. P S E R H O F E R,

farmacia „zum goldenen Reichsapfel“ WIEN, I., Singerstrasse Nr. 15.

Francu se efectueză acele comande mari, decă se trimite mai nainte și resp. porto postală, în casulu acesta spesele postale sunt multu mai ieftine, decăt la trimiteri cu rambursă.